

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

**УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО
ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

ЗБІРНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ

Мелітополь, 2022

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

**ЗБІРНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ
«УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В
ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Мелітополь
2022**

Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти:
збірник науково-методичних праць / Таврійський державний
агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного – Мелітополь:
ТДАТУ, 2022. – Вип. 25. – 348 с.

У збірнику наведено матеріали з навчально-методичної і виховної
роботи науково-педагогічних працівників університету за підсумками
науково-практичної конференції 2021-2022 навчального року.

Редакційна колегія:

Кюрчев С.В., д.т.н., професор, ректор ТДАТУ (головний редактор);
Ломейко О.П., к.т.н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи
ТДАТУ (заступник головного редактора); Єременко О. А., д.с.-г.н.,
професор, проректор з наукової роботи; Назаренко І.П., д.т.н., професор,
декан факультету енергетики та комп'ютерних технологій, Ортіна Г.В.,
д.н.держ.упр, доцент, в.о. декана факультету економіки та бізнесу;
Іванова І.Є., к.с.-г.н., доцент, декан факультету агротехнологій та
екології, Болтянська Н.І., к.т.н., доцент кафедри ТСС АПК

Статті опубліковані мовою оригіналу

Адреса редакції: 72312, ТДАТУ пр-т Б. Хмельницького, 18,
м. Мелітополь, Запорізька обл.

e-mail: nmc@tsatu.edu.ua

Науково-методичний центр університету

© Автори статей, включені до збірника, 2022
© Таврійський державний агротехнологічний
університету імені Дмитра Моторного, 2022

ЗМІСТ

Нестеренко С.А., Болтянська Н.І., Сиротюк С.В. ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИХ ЗАСОБІВ	8
Лузан П.Г., Тітова О.А., Панченко А.І., Волошина А.А., Волошин А.А. ТЕХНОЛОГІЯ ПІДГОТОВКИ ТЕСТІВ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ АГРОІНЖЕНЕРІВ	17
Герасько Т.В., Розова Л.В. УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ ЯК ОСНОВА ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН «ЕКОЛОГО- БІОЛОГІЧНЕ РОСЛИНИЦТВО» І «ОРГАНІЧНЕ САДІВНИЦТВО»	30
Самойчук К.О., Паляничка Н.О., Верхоланцева В.О. МЕТОДОЛОГІЯ АБСТРАКТНОГО ОПИСУ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ПЕРЕРОБНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	35
Болтянська Н.І., Болтянський О.В. АНАЛІЗ ФАКТОРІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ПРОНИКНЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СФЕРУ ОСВІТИ.....	41
Пащенко Ю.П., Колесніков М.О. ВИКОРИСТАННЯ СКРАЙБ – ПРЕЗЕНТАЦІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІН ХІМІЧНОГО ЦИКЛУ	47
Скляр О.Г., Скляр Р.В. ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	56
Бондаренко Л.Ю., Вершков О.О., Караєв О.Г., Холодняк Ю.В., Гавриленко Є.А. ВИКОРИСТАННЯ ZOOM ЯК ДОДАДКОВОЇ ПЛАТФОРМИ ДЛЯ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВОЄННИХ ДІЙ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ.....	64

Самойчук К.О., Петриченко С.В., Ковальов О.О. СТВОРЕННЯ МЕТОДИКИ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ОПИСУ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ПЕРЕРОБНОГО ПІДПРИЄМСТВА ПРИ ВИКЛАДАННІ ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	70
Struchaev N., Postol Yu., Gulevsky V. METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF CREATION IN INNOVATIVE PRODUCT IN OPEN INNOVATIVE SYSTEMS.....	76
Попова І.О. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ВИМОГИ ДО ОСОБИСТОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОГО ТЕХНІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ	80
Постнікова М.В. НАВЧАЛЬНИЙ КУРС «ЕЛЕКТРОПРИВОД ВИРОБНИЧИХ МАШИН І МЕХАНІЗМІВ» ТА ЙОГО РОЛЬ В ПІДГОТОВЦІ ЕНЕРГЕТИКІВ	88
Радченко Н.Г. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА НАВИЧКИ ЯКІСНОГО АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА ЯК ВАЖЛИВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	93
Дереза О.О., Дереза С.В. ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	104
Сушко О. В., Колодій О. С. ІКТ В САМОСТІЙНІЙ РОБОТІ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ ЗВО.....	111
Болтянська Н.І., Шокарев О.М., Сиротюк С.В. ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	122
Колесніков М.О., Пашенко Ю.П. АГРОНОМ ЧИ АГРОСКАУТ? НОВИЙ ОСВІТНІЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ	129
Герасько Т.В., Покопцева Л.А. СУЧАСНИЙ РІВЕНЬ НАОЧНОСТІ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ РОСЛИННИЦТВО ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 201 «АГРОНОМІЯ».....	137

Болтянський О.В., Болтянська Н.І. ІННОВАЦІЙНІСТЬ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА	144
Попова І.О., Петров В.О. УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНО-ТВОРЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЕНЕРГЕТИЧНОГО ПРОФІЛЮ	149
Верхоланцева В.О., Мілаєва І.І., Мілаєв О.І., Паляничка Н.О. РОЛЬ СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ ГУРТКІВ ДЛЯ СУЧАСНОГО ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ	158
Шлєіна Л.І. РИТОРИКА – ГАЛУЗЬ СУЧАСНОГО СОЦІАЛЬНО- ГУМАНІТАРНОГО ЗНАННЯ.....	163
Попова І.О., Квітка С.О. НАУКОВА ГУРТКОВА РОБОТА – НЕВІД’ЄМНА ЧАСТИНА НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У ТЕХНІЧНОМУ ЗВО	169
Задосна Н.О., Михайлов Є.В. МЕТОДОЛОГІЯ ОТРИМАННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ТА ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТАМИ ПРИ ВИЗНАЧЕНІ ПАРАМЕТРІВ ПОВІТРЯНОГО ПОТОКУ У ПНЕВМОРЕШІТНОМУ СЕПАРАТОРІ.....	178
Верхоланцева В.О., Самойчук К.О., Паляничка Н.О. РЕАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УНІВЕРСИТЕТІ.....	187
Шлєіна Л.І., Адамович А.Є., Поправко О.В. ГЕНДЕРНА ОСВІТА В ВИЩІЙ ШКОЛІ.....	193
Гулевський В.Б., Постолюк Ю.О., Стручаєв М.І. УЧАСТЬ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ ЕТТП В ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ.....	201
Самойчук К.О., Паляничка Н.О., Верхоланцева В.О. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	206

- Болтянський О.В., Стефановський О.Б., Колодій О.С.,
Ковальов О.О.
ФУНКЦІ КУРАТОРА В СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ 211**
- Халанчук Л.В.
ВІЗУАЛІЗАЦІЯ МЕТОДІВ КОДУВАННЯ ІНФОРМАЦІЇ НА
ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТТЯХ З ДИСКРЕТНОЇ
МАТЕМАТИКИ..... 217**
- Сушко О. В., Колодій О. С.
РОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ «ТКМ і М» У ФОРМУВАННІ
ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЛЕКТАЦІЙ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ
АГРАРНОЇ ОСВІТИ 223**
- Поправко О. В., Тараненко Г. Г.
ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПОДІЄВОГО ПІДХОДУ ЯК
СПОСОБУ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У
ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ..... 235**
- Постнікова М.В., Ковальов О.В., Петров В.О.
РОЗРАХУНОК І ВИБІР ПРИСТРОЇВ КОМПЕНСАЦІЇ
РЕАКТИВНОЇ ПОТУЖНОСТІ ПРИ ВИКОНАННІ
КВАЛІФІКАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ 242**
- Дяденчук А. Ф.
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ВДОСКОНАЛЕННЯ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ
ІНЖЕНЕРІВ 248**
- Тараненко Г. Г., Поправко О.В.
ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН РЕСУРСІВ У ВИКЛАДАННІ
СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН..... 256**
- Парахін О.О., Пеньов О.В., Черкун В.В.
ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ
СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В
АГРАРНИХ ВНЗ УКРАЇНИ НА ПРИКЛАДІ ТАВРІЙСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО АГРОТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО..... 263**
- Поправко О. В.
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ
ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІЛОСОФІЯ» ... 268**

УДК 37.013.73

Герасько Т.В., к.с.-г.н., доцент, Розова Л.В., к.с.-г.н., доцент
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ ЯК ОСНОВА ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН «ЕКОЛОГО- БІОЛОГІЧНЕ РОСЛІННИЦТВО» І «ОРГАНІЧНЕ САДІВНИЦТВО»

Анотація. У статті обґрунтовується доцільність використання української національної філософії як основи викладання навчальних дисциплін «Еколого-біологічне рослинництво» і «Органічне садівництво», а саме застосування екзистенціального діалогізму як універсального підходу до особистісно-орієнтованого навчання.

Ключові слова: індивідуалізм, кордоцентризм, антеїзм, поліфонізм, екзистенціальний діалогізм.

Постановка проблеми. Праця викладача не обмежується лише повідомленням слухачам певних наукових відомостей. Незалежно від рівня власного усвідомлення, викладач пропагує якісь цінності, виховує якісь ідеали. Тому, для свідомого виконання своїх обов'язків, викладачеві потрібно замислюватись про філософську основу тих навчальних дисциплін, що він викладає. Філософія допомагає людині визначитись зі своїми цінностями, ідеалами; приводить до ладу зі своїм внутрішнім «Я» і може слугувати підґрунтям для побудови власної методики викладання. В Україні нам, насамперед, потрібно звернутися до української національної філософії, як основи не тільки викладання навчальних дисциплін, а й виховання достойних громадян нашої країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Провідна ідея українського менталітету - це ідея необмеженої свободи, визнання рівного права кожної людини в суспільстві. Українці з давніх-давен жили малими соціальними групами, де самоцінним був кожен індивід. Індивідуалізм українців – це особиста незалежність і шанування свободи кожної людини як чогось священного і недоторканого [1]. Одночасно, свобода передбачає право вибору і відповідальність за свій вибір. Волелюбність визначає всі інші риси світоглядної ментальності українців, у тому числі екзистенціальність.

Прикметник «екзистенціальний» став «словом року» у 2019 році: значення саме цього слова інтернет-користувачі найчастіше шукали протягом року [2]. Екзистенціалізм позиціонує людину як унікальну духовну істоту, яка здатна до вибору власної долі. А основний прояв екзистенції – свобода, яка визначається як відповідальність за результат

свого вибору [3]. Для українців характерне прагнення до усамітнення, самопізнання, заглибленість у себе, уявлення кожної окремої людини мікрокосмосом. То ж ще одна риса української ментальності – це кордоцентризм [4].

Кордоцентризм - «філософія серця», уявлення про те, що істинну сутність людини зосереджено в «серці» [5]. Тобто, людина розглядається не лише як «*homo sapiens*», але істота одухотворена з центром душі – «серцем». «Серце» – емоційно-вольова сутність людини, провідник між почуттями та «розумом». «Розум» - механізм обдумування, планування дій, а «серце» – виконавець (рішення, яким чином діяти, ми приймаємо «серцем»). Кордоцентризм - парадигма українського менталітету, культури і філософії. Вияви кордоцентризму бачимо у творах Г. Сковороди, Т. Шевченка, П. Куліша, П. Юркевича. «Жити серцем» передбачає: природність, одухотворення, вселюбов («тепло»), ідеалізм, містику, самопізнання (кардіогносію «правди про себе»), антеїзм [6]. «Антеїзм» означає єдність людини з природою (землею-матір'ю). Термін походить від імені Антея (героя стародавньогрецьких міфів), який отримував від своєї матері (Богині Землі) непереможну силу. Емоційне, закохане ставлення до природи рідного краю, до рідної землі відбивається, з одного боку, у містифікації природи (водяні, русалки, мавки, лісовики тощо), а з іншого боку – готовності піклуватися про землю і всіх живих істот на ній [7]. Кордоцентризм українців в умовах репресій російського імперіалізму став чинником духовного опору і суверенної гідності, опонуючи жорсткому соціоцентризму [8]. Нині пізнанню «серцем» приділяють недостатньо уваги. Розум, честь і совість мають бути у кожної людини свої, і тільки тоді – це людина. Потрібно зауважити ще одну рису української національної філософії та етики – це поліфонізм – багатоголосся різних культур (слов'янської, скіфської, сарматської, тюркської, германської (готи), грецької, римської) [8].

Упродовж доволі тривалого часу (більше, ніж 20 останніх років) в Україні обговорюються проблеми особистісно орієнтованого навчання [9]. Проте і нині ці проблеми не вирішені остаточно.

Формулювання цілей статті. Метою статті було віднайти філософське та етичне підґрунтя та визначити оптимальний педагогічний підхід для викладання навчальних дисциплін «Еколого-біологічне рослинництво» і «Органічне садівництво».

Виклад основного матеріалу досліджень. Із наукових праць Г.Л. Токмань [9] ми дізналися про методіку екзистенціального діалогізму як універсального підходу до особистісно орієнтованого навчання. З багатьма висновками Г.Л. Токмань не можна не погодитись. Так, наш педагогічний досвід свідчить, що студентів дратує однотипність розповіді і монологізм мовлення викладача. Також можемо підтвердити за власним досвідом несприйняття студентами навчального матеріалу

(відштовхування його зі своєї свідомості), якщо ця інформація не викликає у них емоційного відгуку, не зачіпає їх особистість. Екзистенціальний діалогізм передбачає звернення до особистісних цінностей студентів через спонукання їх до діалогу. Екзистенціально ефективний методичний принцип: провести заняття так, щоб студент «захопився пригодами свого «Я» в галузі думки» [9]. Давайте уявимо собі першу лекцію з «Еколого-біологічного рослинництва» або з «Органічного садівництва». Ми ще мало знайомі з нашими слухачами, ми не знаємо, які в них життєві цілі, плани, захоплення, здібності. Єдине, на що ми можемо спиратися, - це загальнолюдські цінності і особливості української ментальності. Тому першу лекцію ми починаємо з обговорення загальнолюдського питання: куди йде людство – до загибелі, чи до процвітання. На цьому етапі йде жвава дискусія, ми спонукаємо кожного слухача аргументовано висловитися. Група, як правило, ділиться на скептиків і оптимістів. Але оптимістів, звичайно, завжди виявляється більше. Тому, підсумовуючи цю дискусію, ми доходимо до висновку, що людство ще не збирається гинути і буде, скоріше за все, намагатися процвітати. Тут ми переходимо до постановки проблеми: існують речі, які можуть завадити людству жити довго і процвітати – це брак природних ресурсів, які ми (людство) бездумно витрачали останні 4 тисячі років. Далі ми наповнюємо абстракції конкретикою: на слайдах презентації з'являються цифри щорічної втрати орних земель та вмісту гумусу у них, карта опустелювання земної кулі і, конкретно, України. Проблемне запитання: як запобігти втраті родючих ґрунтів та зберегти їх для прийдешніх поколінь? Після того, як всі висловлять своє бачення подолання кризи (інфографіка на стінах навчальної аудиторії 5302 мимовільно підштовхує до висновку про органічне землеробство), переходимо до викладення концепції органічного землеробства. Далі розбираємо законодавчу базу органічного землеробства у світі та в Україні. При цьому постійно спонукаємо студентів висловлювати власну думку: які компроміси закладені у законодавчу базу (з чим це пов'язано), які обмеження на сьогоднішній день здаються застарілими. У заключній частині лекції студенти фотографують на мобільні телефони зі слайду презентації контрольні питання для перегляду навчального фільму «Агротехніка природного землеробства». Під час перегляду навчального фільму студенти звертають увагу саме на основні моменти відео, оскільки питання знаходяться у них перед очима. Після перегляду обговорюємо контрольні питання і спонукаємо студентів висловити власні враження від фільму: що нового для себе ви дізналися з відео; що з побаченого і почутого викликало ваше неприйняття (адже ніхто не зобов'язаний приймати все позитивно і критичне мислення – це корисно). Таким чином, ми спонукаємо студентів прийняти навчальний матеріал екзистенціально – особистісно, визначити власну позицію по ставленню

до зачеплених проблем. Потрібно лише зауважити, що для успіху впровадження у навчання екзистенціального діалогізму потрібно по-перше, позитивно сприймати студентів як самостійних особистостей, які мають право на власну думку; по-друге, не боятися поділитися власним екзистенціальним досвідом сприйняття навчальних питань.

Особливості української національної ментальності створюють сприятливий ґрунт для екзистенціального прийняття слухачами навчального матеріалу з таких дисциплін, як «Еколого-біологічне рослинництво» і «Органічне садівництво», адже тут йдеться про збереження нашої рідної природи, турботу про здоров'я та благополуччя всього живого, поєднання краси і добробуту. Навчальні дисципліни «Еколого-біологічне рослинництво» і «Органічне садівництво» відкривають для слухачів можливість власного екзистенціального вибору шляхів подолання кризових явищ. Проте зазначені навчальні дисципліни також інформують і про можливі наслідки такого індивідуального вибору, що позитивно сприймається слухачами, завдяки українському національному індивідуалізму і екзистенціальності.

Як частина навчального процесу з дисциплін «Еколого-біологічне рослинництво» і «Органічне садівництво» працює студентський науковий гурток «Органічні технології у рослинництві». Екзистенціальний діалогізм у роботі гуртка виявляється у ситуаціях вибору і ситуаціях успіху. Ситуації вибору реалізуються через вільний вибір студентами теми наукових досліджень. Гурток працює з 2011 року і за цей час гуртківцями було проведено наукові дослідження особливостей органічних технологій вирощування персику, черешні, суниці садової, календули, томатів, чебрецю, гісопу лікарського, кизику. Ситуації успіху були у найбільш мотивованих і працелюбних студентів: Євген Павловський у 2012 році став лауреатом заохочувальної премії Інституту стратегічних оцінок Президентського фонду Леоніда Кучми; Вадим Плєскацевич два роки поспіль (2012 і 2013) отримував стипендію фонду «Завтра. UA»; Жужа Артем у 2017 році був переможцем обласного конкурсу для обдарованої молоді у галузі науки; Бондаренко Катерина у 2018 році отримала диплом III ступеня на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт і спеціальності «Агрономія»; Євгенія Шипиленко у 2021 році стала фіналісткою Всеукраїнського конкурсу для студентів аграрних закладів освіти та молодих фахівців «Здоров'я поля». Окрім поглибленого вивчення технології вирощування обраної для досліджень культури (конвенційної і органічної технології – у порівнянні), методики проведення досліджень з агрономії, фізіології і біохімії рослин, гуртківці отримують низку *Soft skills*, серед яких головне – особисті якості (креативне й критичне мислення; орієнтування на вирішення проблем, вміння встановлювати мету, планувати).

Висновки. Провідні ідеї української національної філософії та етики (екзистенціальність, кордоцентризм, антеїзм, поліфонізм) є плідним підґрунтям для викладання навчальних дисциплін «Еколого-біологічне рослинництво» і «Органічне садівництво». Екзистенціальний діалогізм є універсальним підходом до особистісно-орієнтованого навчання.

Список використаних джерел

1. Основні риси української філософської думки. URL: <http://kimo.univ.kiev.ua/Phil/29.htm> (дата звернення: 09.02.2022).
2. Прикметник «екзистенційний» – слово 2019 року. URL: <http://slovopys.kubg.edu.ua/prykmetnyk-ekzystentsiinyi-slovo-2019-roku/> (дата звернення: 09.02.2022).
3. Український тлумачний словник. URL: https://ukrainian_explanatory.academic.ru/екзистенціальний (дата звернення: 09.02.2022).
4. Кордоцентризм. Енциклопедія сучасної України. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=3509 (дата звернення: 09.02.2022).
5. Кордоцентризм в українській філософії. URL: <https://vseosvita.ua/library/kordocentrizm-v-ukrainskij-filosofii-6839.html> (дата звернення: 09.02.2022).
6. Ідея кордоцентризму в українській етичній думці. Етика сьогодні. URL: <http://www.etica.in.ua/ideya-kordotsentrizmu-v-ukrayins-kij-etichnij-dumtsi/> (дата звернення: 09.02.2022).
7. Ключові поняття та терміни. Антеїзм(від грец. Антей) – поняття, що віддзеркалює домінування жіночого начала в міфологічній культурі слов'ян. URL: <https://studopedia.org/6-9334.html> (дата звернення: 09.02.2022).
8. Соціоцентризм. Словарь по культурологии. URL: <https://gufo.me/dict/culturology/> (дата звернення: 09.02.2022).
9. Токмань Г.Л. Методика викладання української літератури в старшій школі на екзистенціально-діалогічних засадах : дис... д-ра пед. наук : 13.00.02. Київ, 2002. 487 с.

Gerasko T.V., Rozova L.V. Ukrainian national philosophy as a basis for teaching educational disciplines "Ecological and Biological Crop" and "Organic Horticulture"

The article substantiates the expediency of using Ukrainian national philosophy as a basis for teaching the disciplines of "Ecological and Biological Crop" and "Organic Horticulture", namely the use of existential dialogue as a universal approach to personality-oriented learning.

Key words: individualism, cordocentrism, anteism, polyphony, existential dialogue.

Науково-методичне видання

УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЗБІРНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ

Надруковано з оригіналів макетів замовника
Підписано до друку 26.04.2022 р. формат 60x84 1/16
Папір офсетний. Наклад 100 примірників
Замовлення № 1045

**Виготовлювач ПП Верескун В.М.
Видавничо-поліграфічний центр «Люкс»
м. Мелітополь, вул. М. Грушевського, 10 тел. (0619) 44-45-11**

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виробників
і розповсюджувачів видавничої продукції
від 11.06.2002 р. серія ДК № 1125